

COALITIE VOOR VEILIGHEID

Coalitie voor Veiligheid
p/a Postbus 290
3830 AG Leusden

Aan: de landelijke politieke partijen

In afschrift aan: de voorzitter en leden van de Tweede Kamer
de vaste commissies voor Veiligheid en Justitie,
Financiën en Defensie
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid

Leusden, 30 november 2016

Geachte dames en heren,

Begin 2016 heeft een aantal vakbonden de handen ineengeslagen in de Coalitie voor Veiligheid. Dat samenwerkingsverband van sterke, toonaangevende vakbonden van werknemers die allemaal zelf werkzaam zijn binnen de veiligheidsketen, is primair gericht op het onder de aandacht brengen van het belang van voldoende financiering van alle belangrijke onderdelen van die keten die bijdragen aan de interne en externe veiligheid van Nederland. Het betreft onder meer de politie en andere opsporingsdiensten, het Openbaar Ministerie, de Rechtspraak, het Nederlands Forensisch Instituut, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, de Dienst Terugkeer en Vertrek, de Raad voor de Kinderbescherming, de Dienst Justitiële Inrichtingen, de douane en alle defensieonderdelen. Wij gaan gezamenlijk voor een veiliger Nederland en kijken daarbij niet alleen naar het heden, maar vooral ook naar de toekomst. Ook voor onze kinderen en kleinkinderen willen wij een veilige samenleving waarin zij in alle vrijheid kunnen leven.

Uit de Miljoenennota voor 2017 blijkt dat er extra middelen zijn vrijgemaakt voor veiligheid. Deels is dat goed nieuws omdat nu kan worden begonnen met het repareren van een sector die jarenlang is gekort. Wij missen echter nog een duurzame, structurele impuls op het integrale speelveld van de veiligheid. De werknemers, de professionals binnen alle veiligheidsonderdelen, onze leden, ervaren een toegenomen werkdruk die hen meer en meer uit balans brengt en zien dat het vanwege (structurele) financiële tekorten op hun werkplek vaak niet goed gaat of soms zelfs ernstig dreigt mis te gaan. Met niet alleen als resultaat een toenemende frustratie bij hen die vaak vanuit ambitie en overtuiging hechten aan het professioneel uitvoeren van kerntaken van de overheid, maar ook met directe gevolgen voor de veilig-

COALITIE VOOR VEILIGHEID

heid van burgers. In de afgelopen maanden hebben wij al gepubliceerd over enkele van de meest zorgelijke effecten van de tekorten (zie bijlage). Daarnaast kunt u van ons binnenkort een uitgebreidere inventarisatie van deze effecten tegemoetzien.

Wij doen er als vakbonden alles aan om zoveel mogelijk gezamenlijk vanuit onze rol die problemen op de werkvloer aan te pakken. Daar zijn wij natuurlijk ook van. Maar voor de aanpak van de (structurele) financiële tekorten - die als gevolg hebben dat wij ons werk steeds vaker niet op het gewenste niveau kunnen uitvoeren - zijn wij genoodzaakt om ons te richten tot u. Immers, u beslist mede over de financiële ruimte die door het kabinet wordt vrijgemaakt ten behoeve van veiligheid.

Daarom doen wij een dringend beroep op uw partij om veiligheid als speerpunt op te nemen in uw beleidsagenda en voorrang te geven aan de voorstellen op het gebied van veiligheid uit uw verkiezingsprogramma. Samen met u willen wij komen tot een veiliger Nederland, waarin burgers zich geborgen voelen in een prettige samenleving. Uiteraard zijn wij graag bereid verder met u te spreken over wat daarvoor vanuit ons perspectief noodzakelijk is. Indien u behoefte heeft aan een nader gesprek, vernemen wij dat graag van u via bestuurssecretariaat@acp.nl.

Komende periode, in de aanloop van de Tweede Kamerverkiezingen en tijdens de daaropvolgende kabinetsformatie, zullen wij allen voortdurend bij onze achterban peilen wat er vanwege (structurele) financiële tekorten bij hun veiligheidsonderdelen op de werkplek nog steeds niet op orde is of wat zelfs ernstig mis dreigt te gaan. Wij zullen die informatie in onze gesprekken met u uiteraard steeds delen.

Vertrouwende u hiermee naar behoren te hebben geïnformeerd, verblijven wij,

Hoogachtend,

De Coalitie voor Veiligheid,

Caroline Bonekamp - aanstaand voorzitter VMHP
Sanna Eichhorn - voorzitter VMHP
Jean Debie - voorzitter VBM
Ruud Vermeulen - voorzitter NOV
Albert van der Smissen - voorzitter NCF
Michael Sijbom - voorzitter LOPV
Marc de Natris - voorzitter KVMO
Marcel Smit - voorzitter Justitievakbond Juvox
Richard Gerrits - voorzitter BOA-ACP
Geert Priem - voorzitter ANPV
Gerrit van de Kamp - voorzitter ACP

Bijlage – publicaties Coalitie voor Veiligheid

Publicatie 7 september 2016 - Roep om veiligheid groeit, maar budget al 5 jaar hetzelfde

Als het om veiligheid gaat, staat de klok in Den Haag al jaren stil. De maatschappelijke roep om veiligheid neemt toe en politieke partijen staan, nu de verkiezingen er weer aan komen, in de rij om het belang van veiligheid te onderstrepen. Merkwaardig genoeg is het deel van de rijksbegroting dat bestemd is voor Veiligheid en Justitie en Defensie de afgelopen jaren vrijwel ongewijzigd gebleven. In 2016 ging er opgeteld 17,4 miljard euro naar veiligheid. Oftewel, veiligheid was 6,6% van de totale begroting. In 2014 was dat 6,8% en in 2012 ging het om 6,7%. Van investeringen is het dus de afgelopen 5 jaar niet gekomen, terwijl de veiligheidssituatie in en rondom Nederland wel fundamenteel is veranderd.

Ondertussen piept en kraakt het Nederlandse veiligheidsapparaat. Door medewerkers bij onder andere politie, defensie en justitie wordt de noodklok geluid over de omstandigheden waaronder zij hun werk moeten doen. Bij de politie onderstrepen het wegbezuinigen van politiebureaus en dienstvoertuigen, de torenhoge werk- en roosterdruk, het hoge ziekteverzuim, het personeelstekort en aanhoudende ICT-problemen al een tijdlang de ernst van de situatie. Defensie kampt met sterk verouderd materieel en achterstallig onderhoud waardoor de helft van de wapensystemen zelfs niet meer inzetbaar is. Bovendien houdt Nederland zich al jarenlang niet aan de afspraak tussen de NAVO-landen om minimaal 2% van hun binnenlands nationaal product (BBP) aan defensie uit te geven. Zelfs het Europese gemiddelde van 1,43% BBP wordt niet gehaald. Bij de Dienst Justitiële inrichtingen (DJI) heeft een groot deel van het gevangenispersoneel inmiddels zijn baan verloren door de massale sluiting van gevangenissen. De resterende gevangenissen worden draaiende gehouden met minder personeel, waardoor de zorgvuldigheid en scherpte die cruciaal zijn voor het werk in gevaar dreigen te komen. Binnen het Openbaar Ministerie en de Rechtspraak wordt nu en in de komende jaren stevig gereorganiseerd, met ook hier een torenhoge werkdruk als gevolg. In de afgelopen jaren heeft de reorganisatie vooral binnen het Openbaar Ministerie tot grote onrust geleid bij de (juridisch) ondersteuners van de officieren van justitie, waardoor de kwaliteit van de veiligheidsketen ernstig onder druk is komen te staan. Uiteindelijk zullen slachtoffers van ernstige delicten hierdoor steeds vaker in de kou komen te staan.

Veiligheid vanzelfsprekend?

De Coalitie voor Veiligheid verenigt bonden en organisaties in de veiligheidssector, die vanuit hun werk stuk voor stuk zien hoe het door stelselmatige bezuinigingen en het uitblijven van investeringen steeds moeilijker wordt om een acceptabel veiligheidsniveau te handhaven. “Veiligheid wordt door de meeste mensen als vanzelfsprekend gezien”, zegt een woordvoerder namens de Coalitie voor Veiligheid. “Als daarin de komende jaren niet fors geïnvesteerd wordt, moet er een harde conclusie getrokken worden. Het zal betekenen dat we moeten accepteren dat de veiligheidsdiensten niet kunnen blijven voldoen aan de toenemende vraag naar veiligheid. Dat betekent onvoldoende wijkagenten, minder veroordelingen, minder technische mogelijkheden om criminelen op te sporen en meer kans op aanslagen. Bovendien zal Nederland in militair opzicht nog afhankelijker worden van bondgenoten dan nu al het geval is”.

Primaire taak

In 2016 ging 17,4 miljard oftewel 6,6% van de nationale uitgaven naar Veiligheid en Justitie en Defensie. Dit is veel minder dan bijvoorbeeld de uitgaven aan zorg (74,6 miljard oftewel 28,5%) en onderwijs (34 miljard oftewel 13%). En dat terwijl de meest primaire taak van de overheid het handhaven van de rechtsstaat en het waarborgen van de veiligheid van burgers is. Met zijn extreme focus op bezuinigingen dreigt het kabinet deze taak te verzaken. De Coalitie voor Veiligheid roept de politieke partijen dan ook op om in de aanloop naar Prinsjesdag en de verkiezingen in 2017 nog eens goed te kijken of hun veiligheidsambities overeen komen met het geld dat zij daarvoor overhebben. Het wordt tijd voor politieke keuzes. Blijven onze politici de veiligheidssector verder afbreken of gaan ze weer investeren in de veiligheid van Nederlanders? De tijd van pappen en nathouden is voorbij. In omliggende landen is net zoals in Nederland stevig bezuinigd op het veiligheidsapparaat. Maar de trend daar is gekeerd. In Frankrijk wil men vanwege o.a. de terreurdreiging zelfs de begrotingsnorm overschrijden om weer fors te kunnen investeren in politie, douane, defensie en justitie. Een goed functionerend veiligheidsapparaat is, zeker onder de huidige omstandigheden, letterlijk van levensbelang voor onze burgers.

Publicatie 21 september 2016 - Kabinet trekt onvoldoende geld uit om veiligheid er bovenop te helpen

Veiligheid kent een prijs. Ook het kabinet kan daar niet langer omheen. Volgens de Miljoenennota komt er 450 miljoen euro bij. "Na jaren van tekorten en afbraak, kan met het extra geld voor veiligheid worden begonnen met herstelwerkzaamheden. Maar het is volstrekt onvoldoende om noodzakelijke investeringen te bekostigen en in te spelen op de veranderde veiligheidssituatie." Met die boodschap komt de Coalitie voor Veiligheid (waarin bonden en organisaties uit de sector zich verenigen) op de dag na Prinsjesdag.

Na jaren van financiële stilstand – waardoor de betrokken organisaties flink hebben moeten interen op hun financiële, materiele en personele reserves – komt er eindelijk weer beweging in het budget voor veiligheid. Daarmee zullen echter eerst de nijpende tekorten moeten worden weggewerkt. Voor noodzakelijke investeringen die het Kabinet wil doen in de opsporing en wijkagenten, contraterrorisme en cybersecurity, het Openbaar Ministerie en de rechtspraak en het vakmanschap bij medewerkers van de Dienst Justitiële Inrichtingen blijft dan nauwelijks nog geld over.

Geld voor politie zal vooral naar herstelwerkzaamheden gaan

Met het extra geld komt de begroting voor de Nationale Politie op het niveau dat volgens onderzoek van accountantsbureau PwC nodig is om de organisatie draaiende te kunnen houden. Het kabinet geeft aan dat de extra investeringen onder andere bedoeld zijn voor wijkagenten, cybersecurity, de aanpak van ondermijnende criminaliteit en de bestrijding van terrorisme. "Dat wekt ten onrechte de indruk dat de politie deze taken met het extra geld op een extra hoog niveau kan uitvoeren", zo waarschuwt ACP-voorzitter Gerrit van de Kamp. Het extra geld voor de wijkagenten bijvoorbeeld is nodig om te kunnen voldoen aan de wettelijke afspraak dat er 1 wijkagent is op de 5000 inwoners en dat deze 80% van de tijd in de wijk doorbrengt. Op dit moment voldoet de politie bij lange na niet aan deze afspraak. Daarnaast zijn er zoveel tekorten dat het geld hard nodig is om het werk weer op een fatsoenlijk niveau te kunnen uitvoeren, zo bleek ook deze week weer uit een enquête van politiebonden ACP, ANPV en VMHP onder de leden. Waarin politiemensen zich uitlieten over de gevolgen van het snijden in de politiebudgetten voor de burgers. Van echte investeringen in de aanpak van cybercriminaliteit, intensivering van de opsporing, contraterrorisme en ontwikkeling en scholing van politiemedewerkers zal het met het gelijktrekken van de politiebegroting dan ook niet komen. De bonden schatten dat hiervoor een structurele verhoging van het jaarlijks budget van 200 miljoen nodig is.

LOPV-voorzitter Michael Sijbom wijst erop dat het kabinet op de politievrijwilligers zelfs gewoon doorbezuinigt met structureel 2 miljoen minder. Eerdere afspraken over een stijging naar 5.000 vrijwilligers, en daarmee extra blauw op straat, worden zo niet nagekomen.

Defensie kan nog altijd niet aan de NAVO-norm voldoen

Dat het kabinet investeert in veiligheid is dus een vertekend beeld. Dat geldt zeker ook voor het Ministerie van Defensie dat er 300 miljoen euro bij krijgt in 2017. Maar dat is onjuist. Door een boekhoudkundige tegenvaller van het kabinet blijft daar voor Defensie slechts 200 miljoen van over. "Daarmee kun je de omvangrijke problemen op het gebied van personeel, materieel, opleiding, training en daarmee te realiseren inzetgereedheid voor de gehele krijgsmacht nooit het hoofd bieden", aldus Jean Debie van defensievakbond VBM.

De Coalitie voor Veiligheid roept het kabinet op om meer snelheid te maken met het weer gezond krijgen van de krijgsmacht. Alleen als er op korte termijn meer geld beschikbaar komt, kan Defensie over 5 jaar voldoen aan de NAVO-norm van 2% BNP. Daarnaast wijzen de vertegenwoordigers van de veiligheidssector erop dat de krijgsmacht meer moet kunnen dan alleen basis-gereed te zijn. GOV/MHB-voorzitter Marc de Natris "De NAVO verwacht van de lidstaten dat zij in staat zijn om hoog in het geweldsspectrum te kunnen optreden en dit ook langdurig kunnen volhouden. Nederland kan dat niet." Minister van Defensie Hennis gaf eerder al toe dat Nederland niet volledig in staat is om het eigen land te verdedigen.

Problemen binnen Openbaar Ministerie, Rechtspraak, Nederlands Forensisch Instituut en Dienst Justitiële Inrichtingen zijn niet ineens voorbij

Ook voor het Openbaar Ministerie, de Rechtspraak, het Nederlands Forensisch Instituut en de Dienst Justitiële Inrichtingen is het maar zeer de vraag of het extra geld voor Veiligheid en Justitie genoeg is om komende jaren accuraat en adequaat het werk te kunnen blijven doen. “De strijd tegen de zware, georganiseerde criminaliteit wordt steeds complexer, vooral door razendsnelle internetontwikkelingen en steeds verfijndere technieken die criminelen toepassen om hun slagen te slaan, aldus Marcel Smit, voorzitter van Justitievakbond Juvox. “Die strijd kost veel geld en die kosten zullen de komende jaren alleen maar toenemen.”

Investerings in veiligheid noodzakelijk

De Coalitie voor Veiligheid blijft zich in aanloop naar de verkiezingen van volgend jaar hardmaken voor voldoende financiële middelen voor de veiligheidssector. Zodat het niet blijft bij het (gedeeltelijk) oplappen van de begroting, maar er uiteindelijk ook daadwerkelijk in de veiligheid geïnvesteerd wordt en Nederland daadwerkelijk veiliger wordt.